

Інкорпорація руських удільних князівств до складу Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського та інших держав

Після смерті Юрія II Болеслава розпочався процес інкорпорації руських удільних князівств до складу іноземних держав.

Інкорпорація — приєднання чи включення до свого складу однією державою земель іншої держави.

Боротьба за Галицько-Волинські землі точилася між Польщею та Великим князівством Литовським. Збройне протистояння тривало зі змінним успіхом. У 1352 р. Польща і Литва уклали перемир'я, за яким Галичина відійшла до Польщі, а Волинь (із містами Володимир, Луцьк, Белз, Холм) та Берестейщина — до Литви. Пізніше обидві держави робили спроби перерозподілити території, але загалом поділ 1352 р. зберігався і надалі.

Більшу частину руських удільних князівств приєднав до Великого князівства Литовського Ольгерд Гедимінович. Ось що він зробив:

- приєднав Чернігівщину, Київщину, Переяславщину та Поділля;
- відвоював у королівства Польського Берестейський, Володимирський та Луцький уділи;
- завдав поразки Золотій Орді у битві на р. Сині Води (1362 р.).

Наприкінці 70-х рр. XIV ст. більшість руських земель увійшли до складу Великого князівства Литовського. Це відбувалося переважно мирним шляхом. Ось якими були причини швидкого включення руських земель до складу Великого князівства Литовського:

- Золота Орда була ослаблена внутрішніми міжусобицями (боротьба за владу та бажання перерозподілити території);
- значна частина населення прагнула позбутися монгольського ярма і сприймала литовців як визволителів.

Однак на інших територіях Русі-України становище населення було вкрай важким. У 1387 р. Галичину остаточно завоювало Польське королівство.

Ось як виглядала політика Польщі на західноукраїнських землях:

- насадження католицької віри;
- обмеження політичних, економічних та соціальних прав православного населення (заборона торгувати, надання земельних наділів виключно полякам тощо);
- закриття православних храмів.

Угорщина також прагнула приєднати Галичину до своїх володінь. Такі спроби здійснювалися ще з початку XIII ст. Певний час тривала боротьба між Угорським та Польським королівствами, яка завершилася приєднанням до Угорщини Закарпаття. Протягом XIII–XV ст. українців позбавляли політичних та економічних прав, а селян ще й поступово закріпачували.

Молдавське князівство теж не залишилося осторонь і змогло встановити контроль над Буковиною. До речі, саме Молдавське князівство володіло частиною сучасної Одеської області разом із Білгородом-Дністровським (тоді це було м. Аккерман). У XIV ст. це портове місто було важливим торговельно-ремісничим центром. Саме через Білгород-Дністровський пролягав Шовковий Шлях, що поєднував численні землі, розташовані на північ від міста, з Близьким Сходом.

У другій половині XV ст. Московське царство перетворилося на могутню державу, під владу якої потрапили всі північноруські землі. Намагаючись захопити території інших удільних князівств, Московія розпочинає війни з Великим князівством Литовським. Воєнні дії тривали зі змінним успіхом. Проте згодом Москва спромоглася захопити Чернігово-Сіверські землі та Смоленськ.

Практичне завдання

1. Робота з мережевими ресурсами

Алгоритм:

1. Прочитайте матеріал «Битва на синіх водах: як Київ, Чернігівщину та Поділля звільняли від іга Золотої Орди» за покликанням:
<https://cutt.ly/ExmnAMR>
2. Напишіть есе з короткою характеристикою історичної події. У тексті варто зазначити:
  - Що саме відбулося і коли?
  - Які відомі історичні постаті брали участь у цій події?
  - Як ви гадаєте, чому ця подія важлива для історії України та Європи?

Свої відповіді обов'язково аргументуйте.

Рекомендовані джерела

1. Дмитро Бекас, Мітя Раєвський. FAQ: Велике князівство литовське. 200 років невідомої історії. URL: <https://was.media/uk/2020-09-13-faq-velike-knjazivstvo-litovske/> (23.03.2021)
2. Битва на синіх водах: як Київ, Чернігівщину та Поділля звільняли від іга Золотої Орди. URL: <https://cutt.ly/ExmnAMR> (23.03.2021)
3. Битва на Синіх Водах: як Київ, Чернігівщину та Поділля звільняли від іга Золотої Орди. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GOLDbEniBiU> (23.03.2021)